

Sørum kommune - tilsyn innen avløpssektor / kommunalteknikk

Anleggsnr. Kontrollnr. Saksnr. Rapportdato:
0226.0023.01 2015.009.R.FMOA 2015/3069 20.4.2015
0226.0001.05

Opplysninger om virksomheten som er kontrollert

Navn	Sørum kommune, kommunalteknikk KF
Org.nr. kommunen	942 645 295
Kommunalteknikk KF	986 366 830
Besøksadresse	Kuskerudvegen 11, 1920 Sørumsand
Postadresse	Pb. 113, 1921 Sørumsand
Telefonnr.	63 86 90 00
NACE-kode*	37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann

Opplysninger om kontrollen

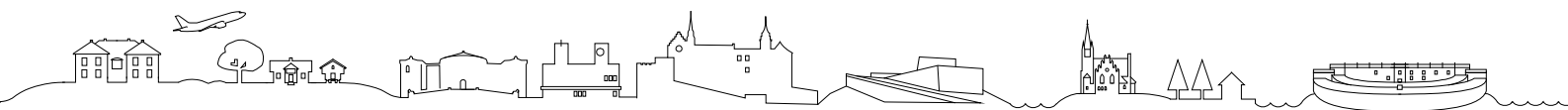
Kontrolldato	13.mars 2015 10.april 2015
Deltagere fra kommunalteknikk	Morgan Lervaag, daglig leder Ståle Grindaker, ass. daglig leder Jon Ingar Evjemo, fagleder vann- og avløp Bjørn Viken, ingeniør VA Hans Arild Johansen, vedlikeholdsleder Odd Erik Bråten, funksjonsansvarlig avløp
Fylkesmannens representanter	Simon Haraldsen (revisjonsleder) Marte Strand Kvalø (deltager)
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert kontroll, oppfølging av utslippstillatelse
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i tillatelsen av 24.juni 2013

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under kontrollen:

1. Miljørisikovurderingen innen avløp er mangelfull.
2. Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett er ikke vurdert etter risiko.
3. Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann.

Det er gitt 2 merknader.

Innledning/Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann av 24.juni 2013. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av om dokumentasjon som skulle vært utarbeidet er innlevert og kvaliteten på denne.

Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger og en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnettet.

Kontrollrapporten beskriver avvik, merknader og andre kommentarer som ble gitt under kontrollen.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Merknader: Forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Dokumentunderlag og regelverk

- Utslippstillatelse av 24. juni 2013 for kommunalt avløpsvann for Sørums kommun.
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften), av 1. juni 2004, med senere endringer. Kapittel 14.
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6.desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 3 avvik under kontrollen omtalt på side 3-4.

Avvik 1: Miljørisikovurderingen innen avløp er mangelfull.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann jfr. pkt 3.1, 3.2 og 4.3. Frist 1.1.2014.

Kommentarer:

Det er gjennomført en miljørisikovurdering, bl.a belyst gjennom ROS analyse. Det mangler i dag en bedre gradering av overløpsutslippene i henhold til utslippstillatelsens krav om at det skal prioriteres å gjøre tiltak på overløpene på grunnlag av en klassifisering av hvert overløp.

Kombinasjonen fortettinger i avløpssoner og klimaendringer vil påvirke risikovurderingene i utsatte områder og skjerpe kravet til risikoforebyggende tiltak. Det er derfor viktig å skaffe seg god kunnskap om risikoanlegg innenfor pumpestasjoner, spillvannsledninger og overvannsledninger. Dette skal ses i sammenheng med resipientens sårbarhet. Handlingsplaner for iverksettelse av risikoforebyggende tiltak er ikke utarbeidet.

Flomutsatte ledningsanlegg og kunnskap om kritiske ledningsanlegg med hensyn på belastninger må ha en sentral plass i en ROS analyse. Vi mener at dagens ROS analyse må videreutvikles med bedre konsekvensvurderinger på utsatte ledningsanlegg som følge av klimaendringer og befolkningsvekst. Tiltak for å forebygge de viktigste hendelsene skal etter utslippstillatelsen vises i en handlingsplan.

Det er uklart hvorledes risikopunktene og forebyggende tiltak skal følges opp, da ROS analysen i dag mangler koblinger til overordnede planer og handlinger.

Med bakgrunn i miljørisikovurderingen skal beredskapsplanen oppdateres., jf punkt 3.3 i utslippstillatelsen.

Frist for retting av avvik settes til 0101.2016.

Avvik 2: Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett er ikke vurdert etter risiko.

Avvik fra: Utslippstillatelsen pkt. 8 påslipp til avløpsnett. Frist 01.03.2014.

Kommentarer:

Kommunen har i dag en oversikt over virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett, men det mangler i dag en risikovurdering av disse. I henhold til utslippstillatelsen skal disse risikoklassifiseres.

Frist for retting av avvik settes til 0101. 2016.

Avvik 3: Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann

Avvik fra: Utslippstillatelsens pkt. 7.2. Frist 1.2.2014.

Det er laget et diskusjonsgrunnlag for plan for reduksjon av fremmedvann. Vi er kjent med at kommunen vil prioritere arbeidet med å begrense fremmedvann inn på avløpssystemet og MIRA.

Utkast til kommuneplan påpeker viktigheten av lokal overvannshåndtering som et hovedprinsipp som skal bidra til å minske fremmedvannet/overvann til avløpsnett. Det mangler i dag retningslinjer for hvordan denne arealbestemmelsen skal følges opp i reguleringsaker og i byggesak.

For å effektivisere og målrette avløpsinnsatsen på fremmedvannsreduksjoner er en avhengig av konkretisering av tiltak, spesielt for sentrumsområdene i Frogner og Sørumsand hvor veksten og fortettingen skal foregå. Kommunen har startet arbeidet med områdeplaner for Frogner og skal gjennomføre dette også for Sørumsand.

Valgt handlingsperiode er kun ettårs ressursplaner. Kommunen har en del planer innenfor fremmedvannsreduksjon, men mangler en samordning av planene som viser konkrete tiltak ut over ett år. Utslippstillatelsen krever at det lages handlingsplaner som går over flere år, eksempelvis følger økonomiplanens tidshorisont.

Fylkesmannen ble informert om at kommunen er i ferd med å oppgradere sin driftskontroll og overvåkingssystem for å få bedre kunnskap om områder med fremmedvann, tiltak og for å få bedre mål på effekter av tiltak. Vi har tatt hensyn til at kommunen ønsker å ha dette på plass før innsending av handlingsplan og gir kommunen en utvidet frist.

Frist for retting av avvik settes til 0101 2017.

Merknader

Merknad 1: Hovedplanen for avløp bør oppdateres oftere

Det arbeides med å fornye dagens hovedplan fra 2002 og at denne skal fremlegges til ferdig behandling i løpet av sommeren 2015.

Fylkesmannen vil bemerke at avløpssektoren er en dynamisk sektor som gjør at hovedplanen på avløp bør rulleres mer jevnlig, gjerne hvert 4. år i sammenheng med rullering av kommuneplanen, og bør følge kommuneplanens tidshorisont. Det har under vår revisjon vært vanskelig å se hvordan vannforskriften, utslippstillatelses krav og øvrige endringer i ramme betingelsene er forankret i overordnede styringsdokument. Det framgår heller ikke hva som er kommunens satsingsområder i plansystemene, men det foreligger en strategiplan som viser dette (ble ettersendt).

Fylkesmannen forventer at det utarbeides en tilhørende handlingsplan til ny hovedplan og med en forankring av denne til økonomiplanen.

Merknad 2: Oppryddingsplan for avløp spredt bebyggelse bør oppdateres.

Saneringsplan, avløp i spredt bebyggelse 2006- 2013, bør evalueres og følges opp med ny oppryddingsplan frem mot 2021. Vi merker oss at Rånåsfoss RA renseanlegg ikke tilfredsstillende krav i kommunens egen utslippstillatelse. Her må kommunen selv pålegge tiltak.

Øvrige forhold:

- Fylkesmannen er svært tilfreds med kommunes prioritering av interkommunalt samarbeid bl.a gjennom avløpssamarbeidet med Fet og Gjerdrum for etablering av MIRA IKS. Det bør også ha lagt grunnlaget for et fremtidig bredt fagsamarbeid med disse kommunene.

- Vi har akseptert kommunens ønske om først å få på plass en oppdatering av driftskontrollsystemet før ferdigstilling av handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett og MIRA- og gitt kommunene her en utsatt frist for leveranse av plan.
- For planer som utarbeides av konsulenter bør det framgå tydelige kommunens medvirkning, jf. vår kommentar på revisjonen vedrørende miljørisiko fra Asplan Viak AS.
- Å få på plass gode drift- og vedlikeholdssystemer av pumpestasjoner blir viktig. Vi mener kommunen har utviklet systemer for dette, men dette må løpende oppdateres.

